

IMPORTERT MENIGHETSUTVIKLING

Kronikk i Vårt Land, 16. februar 2004

Av Lars Råmunddal

Når denne kronikken leses, har Willow Creek Norge nettopp gjennomført to store konferanser, først to dager i Oslo, deretter det samme i Stavanger. Hundrevis av prester, pastorer og menighetsledere samles for å høre pastor Bill Hybels og andre medarbeidere undervise om effektivt menighetslederskap og om livskraftige og bibelsk fungerende forsamlinger i vår tid.

Willow Creek er bare en av flere av de utenlandske impulsene som de siste ti-femten år har strømmet inn over norsk menighetsliv i form av diverse fornyelsesbølger, samt et rikt utvalg ideer og modeller for utvikling av lokalt menighetsliv. Noe retter seg inn mot deler av menighetsarbeidet (jf. de populære og engelske Alpha-kursene!). Annet materiale presenteres som mer helhetlige konsepter for å utvikle "et bibelsk fungerende menighetsliv", som det gjerne heter i markedsføringen. Både Naturlig kirkevekst (med tysk opprinnelse) og menighetsmodellene fra Willow Creek i Chicago og Saddleback i Los Angeles tilhører denne siste kategorien. Markedet består av tilbud – nærmest for enhver smak og ethvert behov. Noe av det nyeste og "hotteste" nå, ser ut til å være G-12 fra Sør-Amerika, som IMI-kirken i Stavanger nå har adoptert, og den såkalte "apostelmodellen" fra Australia og USA. Pinsebevegelsen i Norge har vist en viss interesse for den sistenevnte. Ikke minst ser den ut til å være av interesse for nyere karismatiske menigheter og retninger i Norge.

Fenomenet påvirkning "utenfra" er slett ikke nytt i norsk kristenliv, men intensiteten har økt de siste årene. Grunnen til dette kan være sammensatt, som større åpenhet både teologisk og kulturelt, større reise- og besøksvirksomhet – og ikke minst – internetts grenseoverskridende og sterke påvirkning. Det finnes også særegne trekk i forbruksmønsteret. Ett av dem er at det ser ut til at store deler av kirke-Norge shopper på dette markedet – frikirker og frie forsamlinger, bedehusforsamlinger (spesielt Normisjon) og statskirkelige menigheter. Både Saddleback og Willow Creek har vist seg å være av interesse for prester og menighetsrådsmedlemmer i statskirkelige menigheter. Jeg har selv vært på kurs med flere av dem i Saddleback i Los Angeles. På siste høstkonferanse i Willow Creek i Chicago reiste et helt menighetsråd fra en statskirkemenighet i Kristiansand. Mange fra samme kategori kirkeledere har vært på kurs for å lære Naturlig kirkevekst. Hva fruktene kan bli på sikt av denne type påvirkning inn i lokalt statskirkelig menighetsliv, skal bli spennende å se.

Hvorfor ser vi denne relativt store interessen for importerte modeller og konsepter for menighetsutvikling i norske kirker og menigheter i dag? Kirkevekstprofessoren Eddie Gibbs skriver i sin bok *ChurchNext*, om den "worship crises" som vestens kristne kirker og menigheter befinner seg i – der vi åndelig og kulturelt kjemper for å finne oss til rette mellom modernitet og postmodernitet. Krisen viser seg på mange måter, noe Gibbs detaljert redegjør for i sin bok. Hovedbudskapet er at samfunnsmessige og kulturelle forandringer skjer raskere i dag enn tidligere – og dette kaller på omstilling og handling også fra kirkelig side. Interessen for me-

nighetsutviklende konsepter kan derfor sees på som en økende bevissthet om behovet for endring og omstilling. Flere av de importerte modellene selges da også som ”endringskonsepter”. Spesielt gjelder dette materialet fra Naturlig kirkevekst, Saddleback og Willow Creek, som presenteres som strategisk målrettede programmer for økt menighetsmessig funksjonalitet og vekst. Materialet fra Willow Creek og Saddleback legger i tillegg vekt på å utvikle menigheter som kan være aktuelle og relevante for mennesker i dag, etter en såkalt ”søker-sensitiv” modell. Norske bedehus og frimenigheter var relativt flinke i sin oppstart og tidlige vekstfase til å bruke samtidens sang- og musikkformer og til å kommunisere med vanlige folk, men evnen har avtatt med årene, ser det ut til. På denne bakgrunn er det kanskje ikke underlig at menigheter og bedehus forsøker å gjenvinne en tapt arena.

Vekststatistikk er for øvrig ikke lystig lesning i kirke-Norge for tiden. Med noen få unntak, er bildet preget av stillstand og tilbakegang. Forsamlinger og bedehus legges ned, og relativt få nyplantninger finner sted. Tiden for ”gammeldags” vekkelse i bedehus og frikirker ser ut til å være over. Kirkevekstteoriene fra 70- og 80-tallet hjalp oss lite. Fornyelsesbølgene som de siste årene har skylt over landet, har skapt mer splittelse enn vekst. Gudstjenestene våre oppfattes som både trege og kjedelige. Slitere i det tradisjonelle vekstarbeidet (bl.a. barne- og ungdomsaktivitetene) er gått trøtte. Ikke underlig at man viser interesse for menighetsutviklende modeller som presenterer seg som verktøy for å trekke søkende mennesker til kirker og menigheter, opplegg som kan gi sterkere personlig overgivelse og engasjement og endelig – raskere og mer effektiv vekst.

Hvordan skal vi forholde oss til impulsene utenfra? Jeg sitter med et interessant dokument foran meg, skrevet av en danske som forsøker seg på en analyse av Willow Creek og Bill Hybels. Men til tross for solid datainnsamling, er ikke konklusjonen særlig troverdig: Willow Creek representerer forførelsens, demonenes og djevelens ånd, det er vranglære og New Age-inspirert lære som spotter Gud, forfører kristne og fører folk i evig fortapelse! De fleste vil være enige om at slik kritisk mistenkeliggjøring og proteksjonistisk holdning er en like lite holdbar strategi for å møte strømmen av impulser utenfra, som den ukritiske kopieringen og etterapingen. Også denne finnes det selvfølgelig eksempler på. Mye av det importerte materialet er amerikansk ”how-to-do-it”-preget, og det er derfor fristene å følge punkt 1 til 10 og se om det funker.

”Vi trenger å introdusere impulser, ideer og konsepter utenfra, men vi trenger også en kritisk vurdering av de konseptene vi importerer. Vi trenger en tilpasning og fortolkning for norske forhold...”, sier professor Harald Hegstad ved MF (HPT 1/2003). Bedre kan det ikke sies! Men den vegen Hegstad peker på, har vi knapt begynt på enda. Her trenger vi først og fremst et klokt og forstandig kirkelig lederskap som er oppmerksom på den smule av kontekstualiseringsproblematikk som ligger innebygget i dette materialet. Det kreves faktisk også en viss dose teologisk innsikt for å kunne skille mellom bibelske og teologiske relevante anliggender og kulturelt betingede døgnfluer. Vi trenger også studier og forskning. Vi vet for eksempel pr. i dag svært lite om hvordan denne type påvirkning virker i lokale menighetsmiljø. Hvor brukbare modellene er i lokale endringsprosesser? Gir de faktisk det ønskede resultat i økt engasjement og vekst? Gir de – som de selv betoner – en bedre fungerende lokal menighet, flere involvert i tjeneste osv. Hjelper de menigheter til å bli mer relevante for sitt nærmiljø og de menneskene de er satt til å nå i dag?

Endelig trenger vi som ønsker å bli inspirert – også utenfra – å utveksle erfaringer. Egil Svartdahl og Filadelfia-menigheten i Oslo inviterte til deledager for en tid tilbake. I Salem Missjonsmenighet i Kristiansand har vi nettopp gjennomført et erfaringsseminar sammen med en

Importert menighetsutvikling. Kronikk i Vårt Land, 16. februar 2004

baptistforsamling i Danmark, som også bruker materiale fra Saddleback. Forum for menighetsutvikling på Agder, som er blitt til som et økumenisk tiltak etter initiativ fra biskop Olav Skjevesland og Agder bispedømmekontor, planlegger en seminardag i september med fokus på oversettelsesproblematikken ved importerte modeller for menighetsutvikling.

Vi som ønsker å være med på å utvikle lokalet menighetsliv i en postmoderne tid, har en krevende oppgave foran oss – men også særdeles utfordrende og spennende!